

TARTTOON TURKUUN

JÄSENTIEDOTE 3:2007

RAKENNUSTAITEEN SEURAN JOHTOKUNTA 2007

Puheenjohtaja

Arkkitehti RISTO IIVONEN

toimi: Asta Björklund, Risto Iivonen Arkkitehdit Oy,
Kuortaneenkatu 5, 00520 Helsinki
p. 050-5216122

sp. risto.iivonen@bjorklund-iivonen.fi

Arkkitehti ANNE FREDRIKSSON

toimi: Espoon kaupungin rakennusvalvonta,
Kaupunkikuvatoimikunta, Espoon kaupunki,
PL 1, 02070 Espoo,
p. 09-816 26610

sp. anne.fredriksson@espoo.fi

Arkkitehti SIMO FREESE

toimi: Museovirasto, rakennushistorian osasto,
PL 169, 00511 Helsinki,
p.09-4050 9456

sp. simo.freese@nba.fi

Arkkitehti OLLI-PAAVO KOPONEN

toimi: Tampereen teknillinen korkeakoulu,
PL 527, 33101 Tampere, p. 03-365 3296
(to-pe)

sp. koponen.opa@kolumbus.fi

Arkkitehti JUHA LEMSTRÖM

toimi: Senaatti-kiinteistöt/Yliopistokiinteistöt,
Lintulahdenkatu 5 A, PL 237,
001531 Helsinki, p. 0205 811755

sp. juha.lemstrom@iss.fi

Arkkitehti, FM PÄIVI LUKKARINEN

toimi: Suomen rakennustaiteen museo,
Kasarmikatu 24, 00130 Helsinki,
p. 09- 8567 5122

sp. paivi.lukkarinen@mfa.fi

Arkkitehti ROY MÄNTTÄRI

toimi 1: Arkkitehtitoimisto Roy Mänttari,
Kapteeninkatu 8 F 12, 00140 Helsinki,
p. 09-625 034, gsm 040-505 1312

toimi 2: Suomen rakennustaiteen museo,
näyttelytoimisto, Kasarmikatu 24, 00130
Helsinki, p. 09-856 75150

sp. roy.manttari@ark.inet.fi

Arkkitehti MONA SCHALIN

toimi: Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy,
Olympiastadion, Eteläkaarre
A-prs, 00250 Helsinki,
p. 040-532 9558

sp. mona.schalin@welho.com

FL, tutkija HELENA SOIRI-SNELLMAN

koti: Rauhankatu 1 c B 35,
20100 Turku,
p. 02-231 5108

sp. helena.soiri-snellman@abo.fi

Arkkitehti SARI VIERTIÖ

toimi: Vantaan kaupungin museo,
Hertaksentie 1, 01300 Vantaa,
p. 09-8392 2963

sp. sari.viertio@vantaa.fi

Yli-intendentti SAKARI MENTU

toimi: Muserovirasto, rakennushistorian osasto
PL 169, 00551 Helsinki
p. 09- 4050 94447

koti: Roihuvuorentie 18 D 172 00820 Helsinki
sp: sakari.mentu@nba.fi

Sihteerit:

FM LINDA LESKINEN

p. 040 5731878

sp: sihteerit@rakennustaiteenseura.fi

Taloudenhoitaja ERIK SJÖHOLM

p. 0504320444

sp. eriks@kaapeli.fi

JÄSENTIEDOTE 3/2007

Päätoimittaja: Mikael Sundman

Helsinki 2007 Yliopistopaino

Mikael Sundman

Päätoimittajan palsta

Seuran syystoiminta on käynnistymässä kuten tämä ilmoitusluontoinen lehti osoittaa.

Ajankohtaisia kaupunkeja Turku ja Tarttoa yhdistää yliopistohistoria. Turku on yliopistokaupunki ja Tartto vielä suuremmassa määrin. Molemmat yliopistot ovat Ruotsi-Suomen kuninkaan Kustaa II Adolfin perustamia: Tartto 1632 ja Turku 1640.

Turun ”Bassi-seminaari” vie seuran toimintaa Helsingin seudun ulkopuolella. Puitteet ovat minusta hienoja. Puhutaan Turun uusklassismista turkulaisen usklassismin ytimessä. Ohjelma on lupaava ja Turku ei ole kaukana pääkaupungista. Tervetuloa!

Viron funkismatkan ovat valmistelleet Mona Schalin ja Sakari Mentu. Ohjelma on tiukasti funktionalismiin pureutuva ja siinä mielessä erikoistunut niin kuin seu-

ran toimintaperiaatteet myös edellyttävät. Matka on edullinen ottaen huomioon, että 170 euron hintaan kuuluu kaikki paitsi Tarton päivällinen. Olisi paikallaan antaa vihjettä tutuille alan opiskelijoille.

Seuran sihteeri vaihtuu. Johanna Björkman siirtyy rakennusantikvaristiksi Tammissaareen ja lopettaa sihteeriansa, jota taisi kestää viisi vuotta. Uusi sihteerimme on Linda Leskinen. Tervetuloa uuteen ympäristöön.

Lopuksi minulla on vähän nolottava anteeksipyyntö. Edellisessä tiedotteessa oli perustietopaketti Helsingin Tähtitieteellisestä observatoriasta. Siinä julkaistiin kaksi kuvaa, jotka ovat seuran jäsenen valokuvaaja Kari Haklin teoksia. Lainasin kuvat mainitsematta tekijää. Näin ei saa tehdä ja pyydän sekä Karilta että lukijoilta anteeksi.

TURKULAINEN UUSKLASSISMI

Carl Ludvig Engelin arkkitehtityö on Suomessa varsin laajasti tunnettu, eräänä syynä Engelin tuotannosta pidetty laaja näyttely julkaisuineen. Helsingissä 1990 järjestetty näyttely ajoittui Engelin kuolemasta kuluneeseen 150. vuoteen.

Engelin ja Helsingin katveeseen on jäänyt kiinnostava siivu saman ajan arkkitehtuuria: Suomen perinteisesti tärkeimpään kaupunki Turkuun rakennettiin paljon ennen tuhoisaa paloa 1827 ja erityisesti sen jälkeen.

Rakennustaiteen Seuran järjestämä Turkulainen uusklassismi – seminaari käsittelee 1800-luvun alkupuoliskon arkkitehtuuria Varsinais-Suomen alueella muutoin kuin Engelin ja intendenttikonttorin osalta. Seminaarin aiheen piiriin kuuluvista arkkitehteista ja rakennus-mestareista on mainittava Charles (Carlo) Bassi, Pehr Johan Gylich, Carl Christian Johnsson ja Anton Wilhelm Arppe. Harrastaja-arkkitehtina Gabriel von Bausdorffakin oli merkitystä. Turkulainen uusklassismi sai vaikutteensa Ruotsista toisin kuin Helsinkiä leimaava engelläinen, Pietarista ja Berliinistä vaikutteita ammentanut suuntaus.

Seminaarissa halutaan valottaa maamme varhaisten arkkitehtien toimintaa ja tutkia varsinaissuomalaisen uusklassismin erityispiirteitä paljon huomiota saaneen helsinkiläisen suunnan sijaan.

Osallistujille maksuton seminaari suunnataan asiantuntijoille ja arkkitehtuurin harrastajille. Se pidetään 13.–14.9.2007. Seminaarin valmistelee seuran työryhmä: Mikael Sundman, Helena Soiri-Snellman ja Päivi Lukkarinen.

O H J E L M A 1 3 . 9 . 2 0 0 7

Turun yliopiston taidehistorian laitoksen luentosali Henrikinkatu 10 (Aivan Tuomiokirkon vieressä kaartuva entinen postitalo)

10.00 Seminaarin avaus	Junayhteys lähtö Helsingistä klo 7.38, poistuminen Kupittaaan asemalla klo 9.19.
10.10 FL Rainer Knapas , Turun uusklassismi, Turun Akatemian pääarakennuksen näkökulmasta	Bussiyhteys Kampista laituri 25 klo 7.30, poistuminen Tuomiokirkon pysäkillä klo 9.40.
10.40 Prof. Ursula Sjöberg Gjörwellin ja Bassin suhde	14.9.2007
11.15 Prof. Åsa Ringbom Bassi arkkitehtuurin organisaattorina	Bussiekskursio
12.00 Keskustelu	Lähtö klo 9.00 Akatemian edestä
12.30 Lounas.	Kohteet:
14.00 Prof. Eeva-Maija Viljo Bassi-Engel, jännitteinen akseli	Turun kohteet
14.30 FT Helena Soiri-Snellman Bassin toimistot ja pikkutalot Turussa	Viksbergin kartano Kemiön pappila Halikon kirkko Viurilan kartano Fiskarsin kartano
15.00 FT Marja-Liisa Pohjanvirta Turun uusklassismin kartanot	Ekskursio päättyy Turkuun 17.00. Mahdollisuus junayhteyteen Karjaalta klo 16.00, Helsingissä klo 16.57.
15.30 FL Riikka Kaisti Bassi kuolleiden arkkitehtina	
16.00 Keskustelua	
16.30 Seminaarin päätös	
20.00 Illallinen	

Matka Tallinnaan ja Tarttoon 22.09–23.09.07

22.9.

Helsingistä Tallinnaan klo. 7.30 Tallink Autoexpress- aluksella. Saapuminen kello 9.10. ja siirtyminen bussiin.

9.15–10.00 Bussimatka satamasta Kadriorgiin, matkalla voimalaitos, Põhja puiestee 27 (Eugen Habermann/Herbert Johanson 1927–1934), trikootehdas ”Rauaniit” (Eugen Habermann 1926–1932), ”Uus Tare”-asuntoalue, Maasika 3-9 (Volberg, Jacoby, Lohk, Kuusik, de Vries 1931–1932)

10.00 Kadriorg, KUMU

10.45 Kaupunkikävely: Kadriorgin puiston läpi, asuintalot Weizenbergi-katu 23 (Erich Jacoby 1932), 25 (Eugen Habermann 1931–1935) ja 11 (Aleksander Vladovsky 1932–1936), Lenderin lukio, Kreuzwaldi 25 (Herbert Johanson 1933–1935), paloasema Raua 2 (Herbert Johanson 1936 . 1939), asuintalot Raua 25–35 (Anton Soans 1932–1936), takaisin Kadriorgin puiston portille 11.45 (kaupunkikävelyn vaihtoehtona mahdollisuus tutustua KUMU:n kokokelmiin 11.30 saakka)

Lounas klo. 12.00, jonka jälkeen matka jatkuu kohti eteläisempää Eestiä, 185 km (2–2,5 tuntia) Tarttoon. Tartossa majoitus ydinkeskustaan n. klo 16.00. (Tartu ***-hotelliin 2 h huoneisiin aamiaisella. www.tartuhotell.ee).

17.00–19.00 Tarton keskusta, yliopiston alue, Kuperjanovi tänav 16 (Arnold Matteus 1937–1938), Kuperjanovi tänav 18 (Nikolai Kusmin 1937–1938), raatihuoneen aukio. Illallinen kaupungilla (suositeltava paikka: ”Püssirohukelder”, vanha ruutikellari, jossa on mutakaton palvelu ja hyvää ruokaa). Ehkä varaamme yhteisen pöydän?)

23.9.

Aamiaisen jälkeen kello 9.30 lähtö hotellista ja kierros bussilla: Taara puiestee 6, Hurda tänav 2, Kreuzwaldi tänav 6 (Villa Tammekann, Alvar Aalto 1932), Aardla tänav 3, Pauluse kirik (Paavalin kirkko, Eliel Saarinen).

Noin 15.30 paluumatka Tallinnaan, perillä 18.00. Hieman vapaata ja klo. 19.30 kokoontuminen D-terminaliin Tallink Star lähtöselvitykseen. Klo. 20.30 uudella Star-aluksella Helsinkiin, perillä 22.30 Länsiterminaalissa.

1

INTERNET:
<http://www.rakennustaiteenseura.fi/>

RAKENNUSTAITEEN SEURA
SAMFUNDET FÖR BYGGNADSKONST
ARCHITECTURAL SOCIETY

KASARMIKATU 24
00130 HELSINKI
KASERNGATAN 24
00130 HELSINGFORS